

Contactpersonen: Veerle Van Raemdonck en Arzu Yentür

Hoe dialoog polarisatie kan doorbreken: Europees project helpt leerkrachten praten over verschillen

“De school weerspiegelt de microsamenleving waarin ze ingebed is en moet een veilig leerklimaat bieden voor elke leerling. In de praktijk betekent dit dat leerkrachten in staat moeten zijn om op een verbindende manier met verschillende waardenkaders om te gaan”, zeggen Veerle Van Raemdonck en Arzu Yentür van de Erasmushogeschool Brussel. Samen met zeven Europese partners coördineren ze ‘Democratic Dialogue at School (DD@S)’, een Erasmus+-project dat leerkrachten helpt om moeilijke gesprekken niet te vermijden, maar ze juist te gebruiken om verbinding te creëren.

De kiem voor het Erasmus+-project DD@S lag voor de partners in gedeelde knelpunten over wederzijdse dialoog. In veel scholen lopen discussies over religie, cultuur of maatschappelijke thema's vast. Soms leidt dat tot spanningen tussen de leerlingen onderling, tussen leerling en leerkracht, of tussen de school en de ouders. "Daardoor worden dergelijke thema's soms vermeden", zeggen Veerle Van Raemdonck en Arzu Yentür, onderzoekers van de Erasmushogeschool Brussel. "Maar net door het gesprek te voeren, kan je intolerantie en uitsluiting tegengaan."

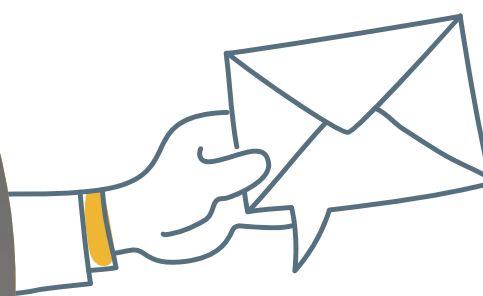
Het project vertrekt vanuit een overtuiging: democratische dialoog is een krachtig middel om polarisatie te doorbreken. "Door actief te luisteren, vragen te stellen en ruimte te geven aan verschillende standpunten, ontstaat wederzijds begrip en respect. Dat is het fundament van elke democratie", legt Arzu uit.

Dialogoog leren in de praktijk

DD@S biedt leerkrachten meer dan theorie. In een online training met gamification leren ze op een interactieve manier over thema's als religie, kwetsbaarheid, seksualiteit en gender. "Dankzij die aanpak vergaren de deelnemers extra kennis en inzichten over hoe ze in de klas met moeilijke situaties kunnen omgaan", zegt Veerle.

Daarnaast is er een praktische toolkit met casussen, werkvormen en een theoretisch kader. Scholen die dialoog structureel willen verankeren, krijgen een implementatiegids met beleidsaanbevelingen. Tot slot zijn er internationale bijeenkomsten, webinars en een e-publicatie die kennisdeling stimuleren. Alle materialen kwamen tot stand in samenwerking met de leerkrachten. Ze kunnen meteen gebruikt worden in de dagelijkse klaspraktijk in verschillende Europese contexten.

Kleine stappen, grote impact

Het project is een samenwerking van acht organisaties uit België, Griekenland, Italië en Cyprus. De mix van hogescholen, universiteiten, ngo's en scholen verrijkt het geheel. "Iedereen brengt zijn eigen expertise mee: onderzoek, onderwijspraktijk of sociaal werk", vertelt Arzu. "Die combinatie maakt de resultaten sterker en realistischer."

De eerste reacties bewijzen dat die aanpak werkt. Leerkrachten noemen de training inspirerend, praktisch en bruikbaar. Ze voelen zich gesteund en krijgen meer zelfvertrouwen om controversiële thema's in de klas bespreekbaar te maken. Bovendien ontstaat er een multiplier-effect: andere scholen nemen elementen over, passen ze aan en delen ze opnieuw met collega's. "Zo gaat de impact veel verder dan de directe deelnemers", aldus Veerle.

Openstaan voor andere perspectieven

“Diversiteit is geen bedreiging maar een kans. Met dialoog en kritisch denken kan je die kans ook echt benutten.”

— VEERLE VAN RAEMDONCK EN ARZU YENTÜR,
ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL

DD@S is gebouwd op kernwaarden als tolerantie, respect en menselijke waardigheid. “Diversiteit is geen bedreiging maar een kans”, zeggen de onderzoekers. “Met dialoog en kritisch denken kan je die kans ook echt benutten. Leerlingen leren niet alleen discussiëren, maar ook luisteren en openstaan voor andere perspectieven.

Dat is precies wat ze nodig hebben om als Europese burgers samen te leven.”

Voor Veerle en Arzu is de meerwaarde van Erasmus+ duidelijk: “Je krijgt toegang tot nieuwe ideeën, tools en perspectieven die je nooit alleen had kunnen ontwikkelen. Het internationale netwerk zorgt ervoor dat je ook leert van collega's uit heel andere contexten.” Hun tip voor andere scholen die twijfelen: “Start met een sterk partnernetwerk en duidelijke afspraken. Zodra de structuur er staat, kan het creatieve proces echt beginnen.”